

Školský preventivny program

Plán práce KP

Koordinátor prevencie drogových závislostí:

Mgr. Silvia Jacková

ZŠ s MŠ Šoporňa

Školský rok: 2018/2019

Hlavné úlohy a ciele:

Plán práce koordinátora prevencie drogových závislostí bol zostavený na základe Pedagogicko-organizačných pokynov na školský rok 2017/2018, Dohovoru o právach dieťaťa, Listiny ľudských práv, ďalej na základe Štátneho vzdelávacieho programu, Školského vzdelávacieho programu, plánu práce školy, Vnútorneho poriadku školy a výsledkov analýzy prevencie drogových závislostí v minulom školskom roku.

Plán práce KP vychádza z nasledujúcich stratégií: Národná protidrogová stratégia SR na obdobie 2013-2020, Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v SR, Koncepcia boja proti extrémizmu na roky 2015-2019, Európsky politický rámec zdravia 2020, Národná stratégia na ochranu detí pred násilím a Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2015-2018.

Hlavné ciele činnosti na školský rok 2018/19:

Prevencia drogových závislostí je jednou z hlavných výchovných priorít školy. Výchovno-vzdelávací proces zameriame na podporu kvality života, prosociálnu orientáciu jednotlivca, zdravý životný štýl, podporu duševného zdravia a ochranu vlastného zdravia. Prevencia drogových závislostí je súčasťou i prierezových tém školského vzdelávacieho programu:

- osobnostný a sociálny rozvoj - ochrana života a zdravia.

Činnosť koordinátora prevencie bude spočívať v monitorovaní, koordinovaní a metodickom usmerňovaní preventívnej protidrogovej výchovy na škole, v prevencii šikanovania na škole, v spolupráci s vedením školy, výchovným poradcom, triednymi učiteľmi a vychovateľkou školského klubu detí, s CPPP a P v Galante a inými organizáciami pracujúcimi v oblasti prevencie.

Prevenčná činnosť bude súčasťou vyučovacieho i mimovyučovacieho diania v škole.

Vo svojej práci sa budem zameriavať na plnenie týchto úloh a cieľov:

- Zabezpečovať primárnu prevenciu rizikového správania – prevenciu užívania návykových látok a iných spoločensky nežiaducich javov (napr. šikanovania) v školskom prostredí **vo všetkých ročníkoch a pre všetkých žiakov**, pričom toto pôsobenie prispôbím ich veku a vnímaniu.
- Dbať na spoluprácu so všetkými pedagogickými pracovníkmi a vedením školy nielen pri prevencii závislostí, ale i pri presadzovaní zdravého životného štýlu (rozvíjanie otázok zdravia, výživy, starostlivosti o svoje telo, životospráva človeka...) a pri problémoch agresívneho správania žiakov či prejavoch šikanovania.
- Aktívne budem presadzovať, aby triedni učitelia na triednických hodinách vhodne využívali pri práci s deťmi

odbornú literatúru, hlavne učebnicu **Ako poznám sám seba** na II. stupni, ktorá je na škole k dispozícii pre každého žiaka a na I. stupni kniha **Nenič svoje múdre telo**.

- Sprostredkujem informácie o nebezpečenstve drog, iných škodlivých závislostiach a o šikanovaní, ale i o formách zdravého spôsobu života, a to najmä formou centrálnych násteniek a konzultácií. Sústavne budem spolupracovať s triednymi učiteľmi.
- Budem pomáhať rodičom (ak prejavia záujem) i žiakom pri riešení osobných problémov najmä v súvislosti s fajčením, pitím alkoholu, ale i so záškoláctvom a drobnou kriminalitou - kradnutie v obchodoch i v domácom prostredí a pod. (Žiaľ, väčšinou rodičia neprejavujú záujem riešiť problémy, ktoré sa bytostne týkajú ich detí. Neprídu do školy nielen na rodičovské združenia, ale nereagujú ani na predvolania posielané cestou riaditeľstva školy poštou.)
- Budem spolupracovať s PK, MZ a ŠKD, usmerňovať ich a koordinovať ich prácu tak, aby všetci učitelia vo svojej práci s deťmi venovali tejto problematike zvýšenú pozornosť a podľa možností zaradovali niektoré vhodné témy do výchovnyučovacieho procesu a najmä do náplne triednických hodín.
- V spolupráci triednych učiteľov, ale i ostatných pedagogických zamestnancov, budem zabezpečovať monitorovanie šikanovania, najmä jeho prevenciu a odstraňovanie jeho prejavov. Pomôžem deťom i rodičom s usmernením na odborníkov pri riešení osobných problémov v súvislosti s užívaním drog, alkoholu a podobne.
- Poskytnem podľa potreby individuálne poradenstvo deťom i rodičom - informačný servis – konzultačné hodiny.
- Poskytnem pomoc deťom pri sebazpoznávaní a poznávaní vlastných schopností a vlastností, hľadanie zmyslu života a pozitívneho myslenia.
- Podľa potreby zabezpečím poskytovanie objektívnych, jasných a zrozumiteľných informácií o drogách a drogových závislostiach.
- Poskytnem (prípadne zabezpečím) prednášky, školenia a konzultácie pre učiteľov i rodičov.
- Podľa možnosti a potreby zabezpečím lekárov, psychologov na prednášky slúžiace primárnej prevencii.
- Celoročne a dlhodobo chcem naďalej spolupracovať s Centrom voľného času, s Pedagogicko-psychologickou poradňou. Potrebná spolupráca pri riešení vzniknutých

problémov, ale i pri ich predchádzaní, je so štátnou i mestskou políciou. Ďalej chcem spolupracovať s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva s poradňami zdravia. □ Nad'alej sa budem zúčastňovať na školeniach a seminároch s danou problematikou, aj sama sa vzdelávať a získavať najmä z internetových stránok všetky dostupné informácie.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, ankety, dotazník,
- vhodné využitie protidrogových tém vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách
- práca s internetom a počítačovými programami, návšteva www stránok s protidrogovou tematikou,
- modelové situácie, hranie rolí,
- organizovanie zábavno-náučných a športových popoludní, súťaže medzi triedami,
- nástenky, plagáty, výstavky,
- patronáty tried starších žiakov nad mladšími,
- prosociálna činnosť,
- monitorovanie správania žiakov,
- rozhovory s rodičmi podľa potreby a pod.

Pri všetkých aktivitách budú zohľadňované vekové osobitosti žiakov, ich schopnosti a záujmy, ako aj ich rodinné prostredie.

Rizikovou skupinou vo vzťahu k experimentovaniu s legálnymi a nelegálnymi drogami sú slabo prospievajúci žiaci a mladí ľudia spôsobujúci problémy spojené s porušovaním školského poriadku, pretože často nie sú akceptovaní kolektívom spolužiakov, čo v konečnom dôsledku môže prinášať ďalšie problémy. Zlepšiť situáciu a pomôcť týmto mladým ľuďom môže podrobná analýza príčin ich školských neúspechov, čím sa zároveň dosiahne aj zlepšenie ich problémového správania.

TEMATICKÝ PLÁN PRÁCE KP

Plán je vypracovaný rámcovo, je variabilný, úlohy budem plniť priebežne, podľa svojich možností a schopností a tiež samozrejme podľa potreby a požiadaviek školy.

Časové vymedzenie: 33 hodín / 8 konzultačné hodiny, 25 iné aktivity z plánu práce

Počet hodín:	Téma:	Zodpovedá:
5	➤ Vstupný dotazník na zisťovanie závislostí (primeraný veku žiakov na 1. a 2. stupni) – vyhodnotenie, východiská	KPP, triedni učitelia
➤ 4	➤ Tvorba peer skupín – nové skupiny v siedmom ročníku	KPP
➤ 1	➤ Práca s knihou Nenič svoje múdre telo (I. stupeň) a s knihou Ako poznám sám seba? (II. stupeň) – zapracovať do plánov triedneho učiteľa, ŠKD, výchovného poradcu	triedni učitelia, ŠKD, KPP, VP vedenie školy
➤ 1	➤ Aktualizovanie informácií o telefónnych linkách a webových stránkach, ktoré poskytujú pomoc	KPP, VP
➤ 2	➤ Nástenka s protidrogovou tematikou	KPP
➤ 4	➤ Týždeň zameraný proti drogám s názvom: Týždeň boja proti drogám	KPP, všetci učitelia
➤ 2	➤ Spolupráca s Mestskou políciou Galanta – prednáška s besedou (pre II. st.) – zabezpečenie a realizácie	KPP, Mestská polícia Galanta
➤ 1	➤ Spolupráca s triednymi učiteľmi, vych. ŠKD, aby upozorňovali na riziko pitia alkoholu, fajčenia	KPP, triedni učitelia, ŠKD
	➤ Prednáška v spolupráci s pedagogickou a psychologickou poradňou v Galante – zabezpečenie a realizácia	KPP, CPPPaP Galanta
➤ 1	➤ Informácie o protidrogovej prevencii pre pedagogických pracovníkov na pg. porade	KPP
➤ 1	➤ Medzinárodný deň bez fajčenia (relácia / nástenka), triednicke hodiny zamerané na danú problematiku, výtvarné a literárne práce, príp iné aktivity	KPP, triedni učitelia
1	➤ Príprava metodických materiálov pre aplikovanie zásad zdravého životného štýlu na vyučovanie iných predmetov než ETV	KPP, vyučujúci náukových predmetov
➤ 1	- Vyhľadávanie žiakov, ktorí prejavujú asociálne správanie, sú agresormi, chránenie obetí agresie.	KPP, triedni učitelia, vedenie školy
➤ 1	Vyhodnotenie činnosti – výstupné dotazníky, správa	KPP

Konzultačné hodiny / v rozsahu 8 hodín/:

- Riešenie zneužívania mobilov, počítačov- e-mailovej pošty – kybershikana.

- Vyhľadávanie žiakov, ktorí sú potenciálne ohrození, aby získali závislosť na návykových látkach /nelegálnych i legálnych drogách/, gemblerstve a pod. – hlavne rómski žiaci.
- Konzultácie so žiakmi, ktorí holdujú fajčeniu, prípadne alkoholu alebo hazardným hrám /hracie automaty/. Riešenie fajčenia, alkoholu u žiakov.
- Konzultácie so žiakmi – predpokladanými agresormi, ktorí by mohli byť násilníci voči iným žiakom. Riešenie šikanovania a ostatných sociálno-patologických javov (podľa potreby).
- Konzultácie pre učiteľov k metodickým materiálom pre aplikovanie zásad zdravého životného štýlu na vyučovanie iných predmetov než ETV. - Usmernenia pre peer-aktivistov, príprava vstupov do tried.
- Priebežne sledovať www stránky a na zasadnutiach pedagogickej rady a metodických orgánov informovať o problematike prevencie proti drogám.

www.prevenciasikanovania.sk   www.drogynie.sk   www.statpedu.sk

www.poradnakk.sk   www.cervenestuzky.sk

www.zachranari.sk

www.unicef.sk

www.bezpecnaskola.sk

Triednické hodiny a aktivity mimo vyučovania zamerať nasledovne:

I. stupeň:

1. - 2. ročník:

Zamerať sa na formovanie medziľudských vzťahov (v rodine, triede, a pod.), aktivity orientovať na prezentáciu zdravého životného štýlu, správnej výživy, hygieny ako základu zdravia, nácviku postojov (vyjadriť súhlas - nesúhlas), režimu dňa.

3. - 4. ročník:

Poskytnúť vstupné informácie o vplyve fajčenia, alkoholu, drog na zdravie dieťaťa v rozsahu knihy **Nenič svoje múdre telo**. Posilňovať zdravý životný štýl žiakov, zapájať ich do akcií o zdravej výžive. Poučiť ich o šikanovaní a intolerancii. Naučiť ich správne strieďať prácu (príprava na vyučovanie) a oddych – režim dňa.

II. stupeň:

5. ročník:

Ukončiť prácu s publikáciou **Nenič svoje múdre telo** s prepojením na I. stupeň, využívať učebný text **Ako poznám sám seba**. Navrhované témy:

- Režim dňa, zásady správneho učenia sa v súvislosti s prechodom na II. stupeň, psychohygiena.
- Závislosť na fajčení.
- Ako čeliť šikanovaniu.

6. ročník:

Aktivity zamerať na formovanie postojov k zdraviu. Navrhované témy:

- Správna životospráva. Aj sladkosti môžu byť závislosťou.
- Alkohol a iné drogy.
- Vedieť povedať "nie" - opatrnosť v styku s neznámymi osobami, bezpečnosť na internete. Asertívne správanie.

7. ročník:

Aktivity zamerať na formovanie medziľudských vzťahov: kamarátstvo, priateľstvo, láska a ochrana zdravia. Navrhované témy:

- Moje sny a túžby. Pozitívne vzory.
- Medziľudské vzťahy, tolerancia, opatrnosť pri styku s neznámymi osobami, bezpečnosť na internete.
- Závislosť na fajčení a alkohole.

Zapojenie nových peer-aktivistov do rovesníckeho programu.

8. ročník:

Aktivity zamerané na formovanie zodpovednosti za svoje zdravie a svoje konanie, aktívny vplyv rovesníkov v období dospievania. Odporúčané témy:

Odporúčané témy:

- Ľudské telo, cigareta a alkohol.
- Patologické hráčstvo.
- Problematika šikanovania - obeť a agresor. - Dospievanie.
- Bezpečnosť na internete

Pokračovanie práce aktívnych peer-aktivistov.

9. ročník:

Aktívne pôsobenie rovesníckych skupín smerom k mladším žiakom, zapájanie aktivistov do prípravy a organizovania aktivít na škole zameraných na zdravý životný štýl, formovanie postojov a rebríčka životných hodnôt.

Aktivity zamerané na formovanie zodpovednosti za svoje zdravie a svoje konanie.

aktívny vplyv rovesníkov v období dospievania. Odporúčané témy: -

Civilizačné choroby. HIV.

- Drogy, drogová závislosť.
- Ako sa vyrovnáť s neúspechom. - Trestné činy a priestupky mladistvých. - Šikanovanie - obeť, agresor.
- Cesta k emocionálnej zrelosti
- Bezpečnosť na internete

Preventívne programy uplatňované na našej škole v tomto školskom roku:

Nenič svoje múdre telo

- program je určený pre osem až desaťročné deti, pre ktoré je po textovej stránke zrozumiteľný, formuje pozitívny postoj k zdravému telu a k zdravému životnému štýlu. Realizovať sa bude na 1.stupni.

Ako poznám sám seba

- program je určený ako doplnkový učebný text žiakom 5. až 9. ročníka, je orientovaný na témy týkajúce sa prevencie, výchovu k zdravému životnému štýlu, formovanie stabilnej a dynamickej osobnosti žiaka a pozitívnych životných postojov, pričom dôraz je kladený na to, ako by žiaci mali správne konať a nie na to, čo by nemali robiť. Pre program je charakteristické, že je prepojený s vyučovacími predmetmi v danom ročníku, aby z neho mohli čerpať učitelia príslušných predmetov podľa výberu.

Cesta k emocionálnej zrelosti

- program je určený pre vekovú kategóriu 12 až 15 rokov, je zostavený tak, aby prispieval k postupnému uvedomovaniu si seba samého a v nadväznosti na to k skupinovému prežívaniu najpodstatnejších znakov emocionálnej zrelosti. Realizovať sa bude v 8. a 9.ročníku na hodinách ETV.

Rovesnícky program

- program sa realizuje na druhom stupni od 7. ročníka ako peer – program, v ktorom zapojení žiaci sú špeciálne vzdelávaní s cieľom pripraviť z nich spolupracovníkov s psychologickými a sociálnymi zručnosťami pre rolu laických poradcov vo vzťahu k svojim rovesníkom s praktickými zručnosťami v skupinovej práci s použitím techník uplatňovaných v rovesníckych preventívnych skupinách.

Vieme že...

- program bude realizovaný pre ôsmakov a deviatakov našej školy, v ktorom témy budú zamerané na problémy a poruchy správania, s ktorými sa stretávame u žiakov na druhom stupni základnej školy, na drogy a boj proti nim, s dôrazom na fajčenie a alkohol a až potom na ostatné drogy, na boj proti rasizmu, intolerancii, diskriminácii a xenofóbii, na kriminalitu, prácu polície, na problémy riadenia emócií, citov a riešenia konfliktov a na poskytnutie celkového návodu na sebarozvoj človeka. Program obsahuje dotazník sebavedomia, dotazník autoregulácie a test tvorivosti.